

Guantanamo

Donderdag 28 Mei 2009

Buitenlandminister Karel De Gucht haalde gisteren in deze kolommen uit naar al diegenen die hem niet volgen in het dossier van de vrijgelaten gedetineerden uit de beruchte Guantanamo-gevangenis. Zoals bekend, heeft De Gucht in Washington aangeboden om een aantal van die ex-gedetineerden (met de nadruk op ex) in België op te vangen. Parlementsleden Ivo Belet en Nathalie Muylle van CD&V reageren.

Eerste bemerking: in zo een gevoelige kwestie (2 weken voor de verkiezingen bovendien) is het onverantwoord dat een minister solo slim speelt en op zijn eentje allerlei toezeggingen gaat doen in Washington. Deze kwestie is op geen enkel moment vooraf aangekaart binnen het kernkabinet en al zeker niet binnen de ministerraad. Het gaat nochtans om een dossier dat bijzonder gevoelig ligt bij de publieke opinie. Het klopt dat het om voormalige gedetineerden gaat, maar dan wel individuen die jarenlang hebben vastgezeten op verdenking van zware terreurdaden. Er zijn weliswaar te weinig bewijzen tegen hen om ze vast te houden, maar ze moeten uiteraard van dichtbij worden opgevolgd als ze worden vrijgelaten 'in de vrije natuur'. Daarenboven blijven er ook in het Amerikaanse Congres vragen rijzen omtrent het mensenrechten-aspect van het huidige voorstel van President Obama. Zestig tot zeventig mensen zouden immers gevangen blijven zonder uitzicht op een proces of vervroegde vrijlating.

Bilaterale afspraken hierover (tussen België en de VS) zijn nefast. De enige nuttige repliek op een (begrijpelijke) Amerikaanse vraag kan alleen maar van het Europese niveau komen.

In dit geval van Xavier Solana, die binnen de EU verantwoordelijk is voor buitenlands beleid, en/of van het Tsjechische voorzitterschap van de EU.

Waarom zou België uitgerekend in dit dossier op kop lopen? Dat is totaal onzinnig. Het Europees Parlement vraagt terecht en uitdrukkelijk dat we dit alleen mogen aanpakken via een consensus op Europees niveau. Karel De Gucht zegt dat hij hiermee akkoord gaat en trekt vervolgens op zijn eentje naar Hillary Clinton om al eenzijdige, Belgische toezeggingen te gaan doen. Dat is niet echt een staaltje van briljante diplomatie. Dergelijk eenzijdige initiatieven mogen fotogeniek zijn en de ijdelheid strelen, maar komen de geloofwaardigheid van het Belgische Buitenlandse Beleid niet ten goede wanneer ze niet door een democratische meerderheid worden gedragen.

Bovendien is er van gemeenschappelijk Europese strategie nog lang geen sprake. Belangrijke lidstaten – zoals Duitsland, Oostenrijk en Nederland- staan voorlopig erg weigerachtig om vrijgelaten gevangenen uit Guantanamo op te nemen omdat deze nog altijd een veiligheidsrisico kunnen betekenen. Dat werd vorig week nog maar eens duidelijk toen bekend werd dat Said Ali al-Shihri, in 2007 vrijgelaten uit Guantámo, momenteel de nummer twee is van Al Qaida in Jemen.

Ons land kan perfect zijn verantwoordelijkheid opnemen in deze zaak. We moeten dat doen op humanitaire gronden. Maar de vraag is: wie volgt die voormalige gedetineerden hier op? Is de staatsveiligheid klaar en liggen alle lijnen met de veiligheidsdiensten in de 26 andere lidstaten van de EU open? Is er een plan voor de psychologische follow-up van de mensen die naar hier worden overgevlogen? De gevangenen die zouden vrijkomen zijn immers gedurende een lange periode blootgesteld geweest aan langdurige isolatie, hardhandige ondervragingen en zeer waarschijnlijk ook foltering. Dit zijn allemaal vragen waarover je best

vooraf binnen de regering, met je collega - ministers, overlegt alvorens zomaar een en ander, flamboyant en zonder nadenken, te gaan toezeggen in Washington.

Kortom: onze houding is klaar en duidelijk: wij zijn absoluut bereid om met de VS mee te werken aan een oplossing van deze problemen, ook al zijn die door Washington gecreëerd. Maar die oplossing kan alleen in Europees verband tot stand komen. Het solo-optreden van De Gucht houdt een verhoging in van het veiligheidsrisico in Europa en België. De publieke opinie ziet dat en voelt dat ook zo aan.

Misschien verliezen sommigen dit uit het oog in deze campagnedagendagen, maar goed bestuur moet meer zijn dan aankondigingen en perceptie.

Ivo Belet (Europarlementslid) en Nathalie Muylle (kamerlid) voor CD&V.